

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
3759-21

meddelat i Stockholm den 12 april 2022

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

Erik Svanholm

Ombud: Henrik Adenmark
Randersgatan 32
254 40 Helsingborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Skatterättsnämndens beslut den 2 juni 2021 i ärende dnr 92-20/D

SAKEN

Förhandsbesked om inkomstskatt

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer Skatterättsnämndens förhandsbesked i den del som det har överklagats och avvisar ansökan i motsvarande del.

BAKGRUND

1. Vid inkomstbeskattningen är en person obegränsat skattskyldig i Sverige bl.a. om personen tidigare har varit bosatt här och har väsentlig anknytning hit. För att avgöra om en person har väsentlig anknytning hit ska beaktas bl.a. om personen har en bostad här som är inrättad för åretruntbruk, om personen har sin familj här och om personen är ekonomiskt engagerad här genom att inneha tillgångar som ger ett väsentligt inflytande i näringsverksamhet här. Det ska göras en samlad bedömning av alla omständigheter av betydelse.
2. Erik Svanholm och hans maka överväger att flytta till Spanien eller Portugal för att bosätta sig där permanent tillsammans med sina gemensamma barn. Genom en ansökan om förhandsbesked ville Erik Svanholm få veta om han efter flytten kommer att vara obegränsat skattskyldig i Sverige bl.a. på grund av väsentlig anknytning hit. Av lämnade förutsättningar framgår följande.
3. Erik Svanholm är svensk medborgare och har bott permanent i Sverige sedan 1990. Han har två minderåriga barn tillsammans med sin före detta hustru och planerar att umgås med barnen 40 dagar per år i Sverige.
4. Efter utflyttningen från Sverige avser Erik Svanholm att behålla sin anställning i ett bolag inom bankkoncernen Skandinaviska Enskilda Banken. Han avser att besöka sin arbetsplats i Sverige en vecka per månad och avser även att vistas i Sverige under sommaren. Totalt kommer han att ha 98 övernattningar i Sverige per år.
5. Erik Svanholms arbetsuppgifter består i att delta i förvaltningen av en fond som investerar i olika bolag. Fonden är baserad i Luxemburg och förvaltas av en general partner som beslutar vilka investeringar som fonden ska göra. Erik Svanholm ingår i den investeringskommitté som gemensamt beslutar vilka investeringar som kommittén ska rekommendera till general partner. Fonden investerar bl.a. i svenska bolag och äger mer än 50 procent i bolagen. Erik

Svanholm är, i egenskap av representant för fonden, styrelseledamot i ett svenskt aktiebolag och kan komma att sitta i styrelsen för ytterligare ett eller två bolag.

6. Erik Svanholm är ensam ägare av ett aktiebolag som äger omkring en halv procent av andelarna i fonden. Därutöver investerar bolaget i noterade värdepapper. Var och en av dessa investeringar motsvarar mindre än en procent av aktierna och rösterna i de bolag som fonden har investerat i.
7. Vidare äger Erik Svanholm, direkt eller genom sitt bolag, flera fritidsbostäder och bostadsrättslägenheter i Sverige. Han har aldrig varit bosatt i dessa bostäder. Umgänget med hans minderåriga barn i Sverige kommer att ske i de bostäder han har tillgång till.
8. Erik Svanholm ville få klarhet i om han kan behålla angiven anknytning till Sverige utan att betraktas som obegränsat skattskyldig här på grund av väsentlig anknytning hit (fråga 1). Han ville också veta ifall bedömningen i fråga 1 påverkas av om vissa anknytningsfaktorer inte längre föreligger eller ändras (frågorna 2–7). Därutöver frågade han om vistelserna i Sverige medför att han ska anses stadigvarande vistas här (fråga 8) och om det svaret ändras om han endast tillbringar två till tre veckor här under sommaren (fråga 9).
9. Skatterättsnämnden ansåg att Erik Svanholm inte ska anses obegränsat skattskyldig i Sverige på grund av stadigvarande vistelse här eller väsentlig anknytning hit. Därmed förföll frågorna 2–7 och 9.

YRKANDEN M.M.

10. *Skatteverket* överklagar förhandsbeskedet såvitt avser fråga 1 och yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska förklara att Erik Svanholm har väsentlig anknytning till Sverige.

11. *Erik Svanholm* vidhåller att han inte har väsentlig anknytning till Sverige.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

12. Enligt 3 kap. 3 § första stycket 3 inkomstskattelagen (1999:1229) är den som har väsentlig anknytning till Sverige och som tidigare har varit bosatt här obegränsat skattskyldig.
13. Enligt 7 § första stycket samma kapitel ska vid bedömningen av om en person som tidigare har varit bosatt i Sverige har väsentlig anknytning hit beaktas bl.a. om personen är svensk medborgare, hur länge personen var bosatt här, om personen har en bostad här som är inrättad för åretruntbruk, om personen har sin familj här, om personen är ekonomiskt engagerad här genom att inneha tillgångar som, direkt eller indirekt, ger vederbörande ett väsentligt inflytande i näringsverksamhet här, om personen har en fastighet här och liknande förhållanden.
14. Enligt 5 § första stycket lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor får, efter ansökan av en enskild, förhandsbesked lämnas i en fråga som avser sökandens skattskyldighet eller beskattning om det är av vikt för sökanden eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning. Enligt 12 § ska Skatterättsnämnden avvisa ansökan om nämnden med hänsyn till ansökans innehåll finner att förhandsbesked inte bör lämnas. Avvisningsgrunderna kan exempelvis vara att det finns komplicerade utrednings-, bevis- eller värderingsfrågor eller att den av sökanden presterade utredningen är ofullständig (prop. 1997/98:65 s. 71).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

15. Frågan i målet är om Erik Svanholm efter en utflyttning kan anses ha väsentlig anknytning till Sverige med hänsyn till redovisade omständigheter. Av ansökan framgår att det finns flera omständigheter som kommer att knyta Erik Svanholm till Sverige efter att han har flyttat utomlands.
16. Utöver anknytningsfaktorer som bl.a. svenskt medborgarskap, lång bosättningsstid i Sverige, umgänge med minderåriga barn i Sverige samt fastigheter och bostäder här framgår det att Erik Svanholm avser att även framgent vara verksam inom riskkapitalbranschen.
17. Av förarbetena till bestämmelserna om väsentlig anknytning framgår att rena kapitalplaceringar inte bör påverka bedömningen av om väsentlig anknytning till Sverige föreligger, men att tillgångar som ger ett verkligt inflytande i en rörelse som bedrivs i Sverige bör beaktas oavsett om det sker genom innehav av aktier, via en juridisk person eller på annat sätt (prop. 1984/85:175 s. 13 f.).
18. Erik Svanholm är engagerad på ett sätt som framstår som typiskt för en s.k. nyckelperson inom riskkapitalbranschen. Han är verksam i en fond som har satts upp inom Skandinaviska Enskilda Banken och är anställd i ett bolag inom denna företagsgrupp. Fonden investerar i olika svenska bolag, s.k. portföljbolag. Fonden förvärvar normalt en aktiemajoritet i bolagen. Erik Svanholm sitter för närvarande för fondens räkning som styrelseledamot i ett av bolagen och har upplyst att han kan komma att sitta i styrelsen i ytterligare något portföljbolag. Fonden förvaltas av en general partner som fattar beslut om bl.a. fondens investeringar och desinvesteringar. Erik Svanholm är ledamot i den investeringskommitté som ger fonden råd om dess investeringar. Genom sitt helägda bolag äger han omkring en halv procent av andelarna i fonden.
19. Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2020 ref. 63 funnit att bedömningen av om en nyckelperson i en företagsgrupp som är verksam inom

riskkapitalbranschen har ett väsentligt inflytande över de verksamheter som bedrivs av de olika företag som ingår i företagsgruppen inte kan grundas enbart på dennes formella ägande. Det krävs dessutom ingående information om och analys av avtal och organisationsstruktur. Inte minst gäller det bedömningen av om personen också har inflytande på annat sätt än genom ägarandel.

20. Ett förhandsbesked som ska besvara frågan om en person som på grund av ett sådant engagemang har väsentlig anknytning till Sverige aktualiserar alltså frågor av utpräglad utrednings- och beviskaraktär som inte lämpar sig för att prövas inom ramen för ett förhandsbesked. Förhandsbeskedet ska därför undanröjas i den del som det har överklagats och ansökan avvisas i motsvarande del.

I avgörandet har deltagit justitieråden Kristina Ståhl, Ulrik von Essen, Mats Anderson, Marie Jönsson och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Sandra Zetterdahl.